

Badania socjometryczne

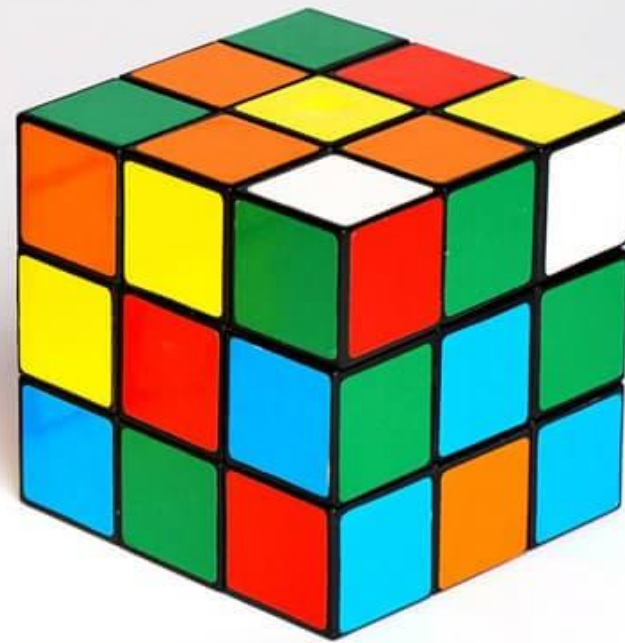
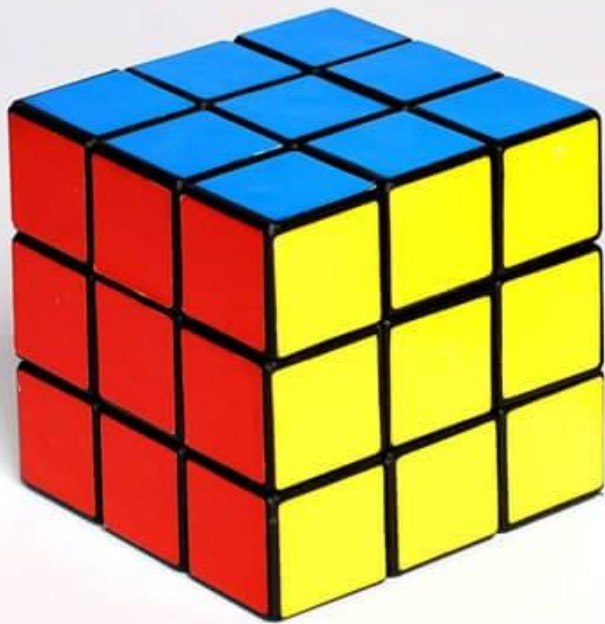

DR PAWEŁ F. NOWAK

Klasa szkolna to zbiorowość różnych osobowości

Poznanie stosunków interpersonalnych w klasie szkolnej jest podstawą do realizacji celów wychowania fizycznego.

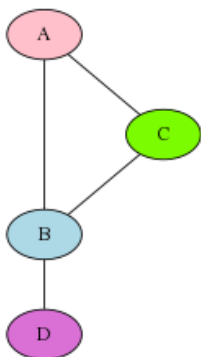

Typy osobowości vs. Rzeczywistość

Czym jest socjometria?

To metoda badawcza wprowadzona do socjologii i psychologii społecznej przez Jacoba L. Moreno do pomiaru struktur władzy, współpracy i komunikacji pomiędzy jednostkami pewnej populacji oraz spójności małych grup.

Zadaniem tej metody jest zmierzenie kierunku i siły stosunków przyciągania i odrzucania, które występują we wszystkich grupach społecznych pomiędzy:

- jednostkami
- jednostkami, a grupami
- grupami

Control Panel

Network

- Auto Create: Select
- Subgraph: Select
- Edge Mode: Directed
- Transform: Select

Analyze

- Matrix: Select
- Cohesion: Select
- Prominence: Select
- Communities: Select
- Equivalence: Select

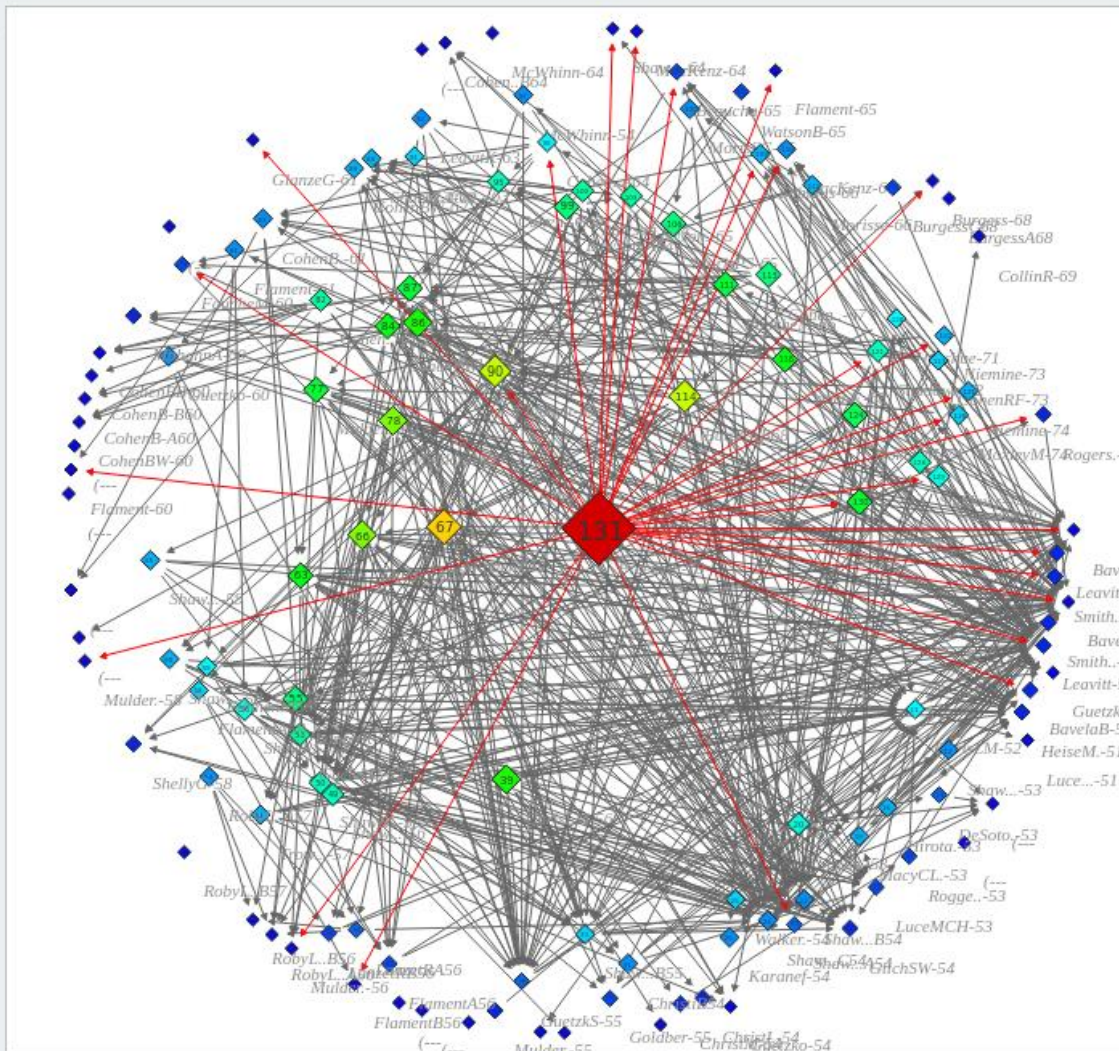
Layout

By Prominence Index

- Index: Degree Centrality
- Type: Node Color
- Apply

By Force-Directed Model

- Model: Kamada-Kawai
- Apply

Statistics Panel

Network

Type:	Directed
Nodes:	131
Arcs:	631
Density:	0.0370523

Selection

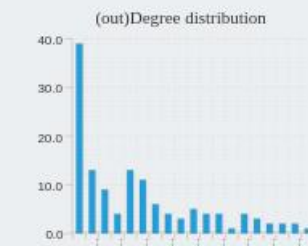
Nodes:	1
Arcs:	0

Clicked Node

Number:	131
In-Degree:	0
Out-Degree:	29
Clu.Coeff.	0

Clicked Edge

Name:	-
Weight:	-

Cel badań socjometrycznych

Poznanie nieformalnej struktury grupy społecznej, czyli układu małych podgrup, które tworzą się spontanicznie w wyniku uczuciowego przyciągania i odrzucania się jednostek oraz układu pozycji, jakie zajmują w grupie jej członkowie.

Ujawnienie małych grupek wewnątrz zbiorowości klasy szkolnej które mają wspólny nieformalny cel działania

Uzyskanie informacji o istnieniu nieformalnych przywódców i gwiazd socjometrycznych

Porównanie hierarchii oficjalnej z nieoficjalną

śledzenie rozwoju społecznego grupy

Na czym polega badanie?

To zadawanie kilku zrozumiałych pytań wszystkim członkom grupy, które dotyczą więzi z innymi uczestnikami tej grupy.

- Z kim chciałbyś pojechać na wycieczkę?
- Z kim chciałbyś się zaprzyjaźnić?
- Kto powinien zostać kapitanem drużyny?
- Komu powierzyłbyś największą tajemnicę?
- Z kim nie chciałbyś siedzieć w jednej ławce?

Pytania muszą być dokładnie przemyślane, w odpowiedzi badane osoby wymieniają nazwiska członków grupy.

Inne techniki – plebiscyt życzliwości i niechęci

Plebiscyt wymaga od poszczególnych osób ocenienia wszystkich osób z grupy według przyjętej skali:

- "++" - bardzo lubię
- "+" - raczej lubię
- "0" - jest mi obojętny
- "-" - raczej nie lubię
- "- -" nie lubię.

Dzięki ocenie przez daną osobę stosunku emocjonalnego do każdej innej osoby w grupie można wychwycić osoby nielubiane, odstające od grupy, potrzebujące pomocy

Inne techniki - "Zgadnij kto?" czyli tzw. skala reputacji

Polega na podaniu badanym charakterystyki pewnej osoby.

- Uczestnicy badania wskazują osoby z grupy najbliższe tej charakterystyce. Osoby badane mogą wskazać dowolną ilość osób, a w przypadku charakterystyk negatywnych mogą nie wskazywać nikogo.

Jest to technika, którą możemy zastosować gdy chcemy znaleźć w grupie osoby odznaczające się interesującymi nas cechami. U podstaw tej techniki leży założenie, że każda osoba w grupie postrzega cechy innych w inny sposób, inaczej je wartościuje

Klasyczna technika socjometryczna Moreno to pomiar:

---

stosunków
„przyciągania” (sympatii,
przyjaźni, zaufania)

stosunków „odpychania”
(antypatii, wrogości,
uprzedzeń)

Procedura testowania

---

1. Ułożenie pytań
2. Ustanowienie liczby wyborów
3. Skonstruowanie tabeli wskazań
4. Wykreślenie digramu kołowego / Wykreślenie socjogramu nieuporządkowanego
5. Analiza socjogramu

O czym należy pamiętać

Przeprowadzając ankietę socjometryczną należy zapewnić uczniom dyskrecje

Badanie przeprowadza się przy 100% frekwencji

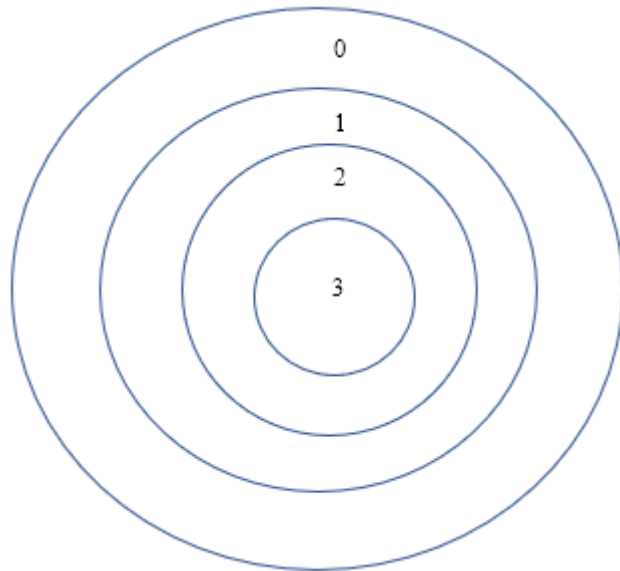
Badany wpisuje według własnego uznania imiona/nazwiska kolegów, których zakwalifikował do określonej kategorii cech pozytywnych lub negatywnych.

Zebrane wyniki zapisuje się w postaci tabeli socjometrycznej

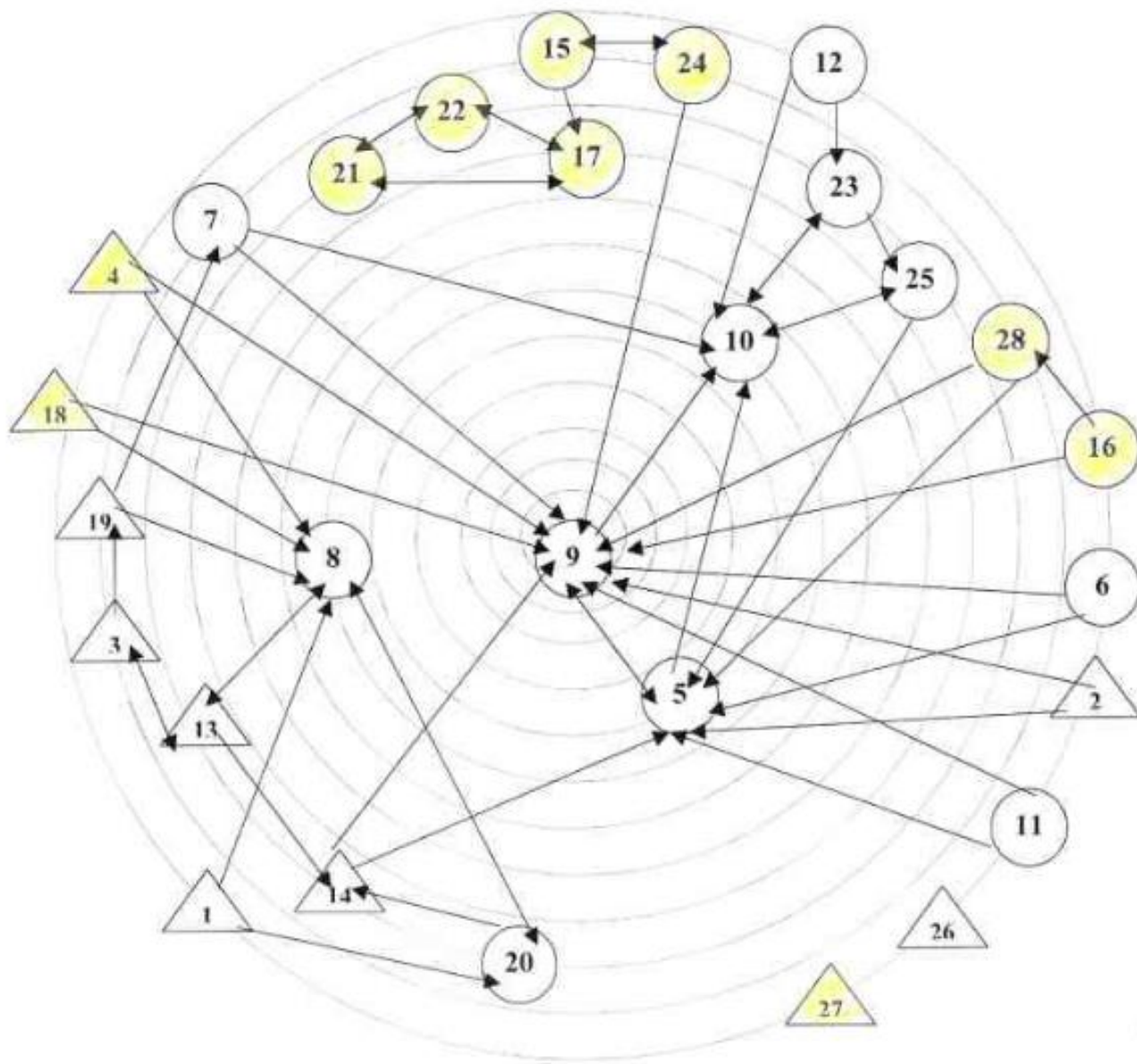
		Wybory otrzymane (osoby wybrane)										
		1.Hania	2.Basia	3.Kasia	4.Asia	5.Zosia	6.Jola	7.Tomek	8.Adam	9.Grześ	10.Kuba	
Wybory oddane (osoby wybierające)	1.Hania						+					Liczba głosów oddanych
	2.Basia						+					
	3.Kasia									+		
	4.Asia									+		
	5.Zosia				+							
	6.Jola			+								
	7.Tomek	+										
	8.Adam					+						
	9.Grześ				+							
	10.Kuba						+					
	1	0	1	2	1	3	0	0	2	0		
Liczba głosów (wyborów) otrzymanych przez poszczególne osoby												

Socjogram kołowy

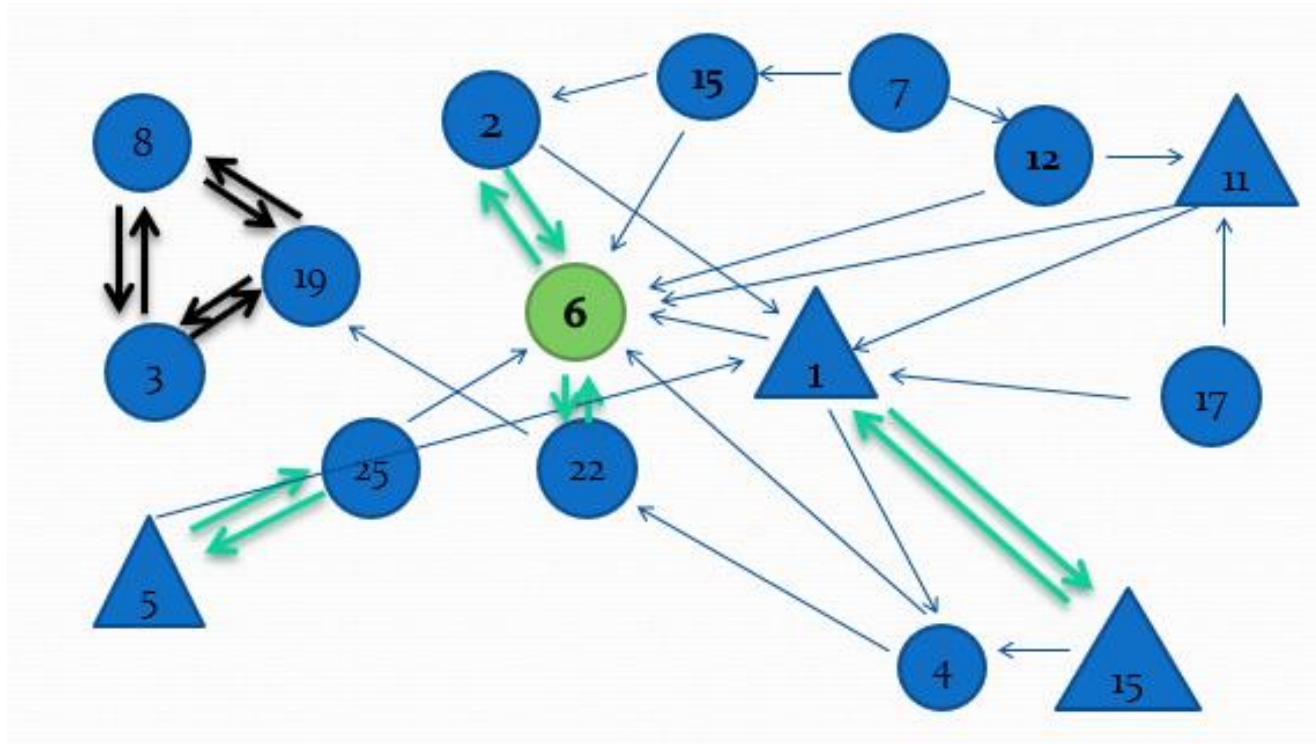

Liczba okręgów musi wynosić o jeden więcej niż najwyższa liczba wyborów otrzymanych przez jedną osobą

Socjogram nieuporządkowany

Analiza - gwiazda socjometryczna - pozytywna

Osoba, która uzyskała najwięcej wyborów pozytywnych.

To nieformalny przywódca grupy, który w przyszłości może właściwie wypełniać obowiązki jako formalny kierownik grupy lub pełnić inne funkcje.

Osoby te cechuje: punktualność, towarzyskość, poczucie humoru.

Analiza - gwiazda socjometryczna - negatywna

osoba, która otrzymała najwięcej wyborów negatywnych. Zwykle jest to:

- osoba nadmiernie agresywna , mająca niepoprawne kontakty z rówieśnikami, o której można sądzić, że nie jest najlepiej przystosowana społecznie,
- osoba wycofana, charakteryzująca się niską energią, którą nie interesuje uznanie społeczne.

Mało popularne osoby w grupie można wprowadzać w niewielkie zespoły, w których będą mieli ułatwione interakcje z rówieśnikami i gdzie będą mogli wykazać się swoją aktywnością, przez co podwyższą własną pozycję.

Dalsza analiza

Osoba odrzucona – osoba darzona niechęcią, z przewagą wyborów negatywnych.

Osoba izolowana – osoba przez nikogo niewyberana, obojętna, lekceważona – liczba wyborów = 0. To zwykle osoba nieagresywna, wycofująca się, o niskich kompetencjach społecznych i poznawczych.

Para – osoby wybierające siebie wzajemnie.

Kiedy mało jest wyborów wzajemnych, a wiele odrzuceń obustronnych, wówczas atmosfera w grupie jest napięta, grupie grozi rozpad.

Paczka – grupa osób (3 i więcej) wybierających się wzajemnie, ale także nieliczne są połączenia z resztą grupy. Warto przyjrzeć się funkcjonowaniu tej grupy, gdyż zachodzi prawdopodobieństwo przekształcenia paczki w klikę.

Klika – grupa osób (3 i więcej) wybierająca się wzajemnie i izolująca się od reszty.

Łańcuch – wybory przechodnie wzajemne, nie zamykające się w kręgu